

Zawód lekarza i lekarza dentysty to wolny zawód

Naczelna Rada Lekarska na posiedzeniu 11 grudnia 2021 r. przyjęła:

STANOWISKO Nr 10/21/P-VIII
NACZELNEJ RADY LEKARSKIEJ
z dnia 11 grudnia 2021 r.
w sprawie statusu zawodu lekarza i lekarza dentysty jako wolnego zawodu

Samorząd lekarski wyraża sprzeciw wobec usuwania zawodów lekarza i lekarza dentysty z definicji wolnego zawodu w jakichkolwiek przepisach prawa.

Zawód lekarza i lekarza dentysty, obok takich zawodów jak np. adwokat czy radca prawny, jest jednym z zawodów, które ze względu na swą ugruntowaną specyfikę powinien być zawsze uznawany za wolny zawód. Ustrojowy status niektórych zawodów, w tym zawodów lekarza i lekarza dentysty, jako wolnych zawodów nie może być objęty dowolnością regulacyjną ustawodawcy zwykłego.

1 stycznia 2022 r. wejdą w życie przepisy ustawy z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw wprowadzające m.in. zmiany w art. 4 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz.U. z 2021 r. poz. 1993), definiującym dla potrzeb tej ustawy pojęcie *wolnego zawodu.* Nowe brzmienie definicji ustawowej wolnego zawodu zamieszczone w tym przepisie eliminuje z zakresu tego pojęcia wszystkie zawody medyczne, w tym również zawody lekarza i lekarza dentysty. Na taki zabieg legislacyjny nie ma zgody samorządu zawodowego lekarzy i lekarzy dentystów.

Pojęcie *wolnego zawodu* występuje od dawna w piśmiennictwie prawniczym polskim i europejskim oraz w aktach normatywnych. W polskim porządku prawnym nie ma wprawdzie definicji legalnej tego pojęcia o znaczeniu systemowym, ale w piśmiennictwie prawniczym i orzecznictwie podjęto skuteczną próbę wskazania kryteriów opisujących cechy wolnego zawodu. Wskazuje się, że to co charakteryzuje i wyróżnia wolne zawody spośród innych zawodów, to przede wszystkim osobiste wykonywanie zespołu czynności o charakterze intelektualnym, wymagających wysokich kwalifikacji i kompetencji zawodowych oraz etycznych, a także samodzielność i niezależność w wykonywaniu zawodu, szczególny charakter relacji pomiędzy osobą wykonującą wolny zawód a odbiorcą świadczenia opierający się przede wszystkim na zaufaniu, etos i misja wykonywania zawodu (zapewniającego świadczenie usług ich odbiorcom, ale też ochronę istotnych wartości interesu ogólnego), osobista odpowiedzialność za należyte wykonanie świadczenia (zarówno majątkowa, jak i korporacyjna), wymóg zachowania przez przedstawicieli danego zawodu tajemnicy zawodowej oraz przestrzeganie reguł etyki lub deontologii zawodowej. Nie ulega wątpliwości, że wykonywanie zawodu lekarza odpowiada wszystkim tym wymogom. Zawód lekarza bezsprzecznie stanowi wolny zawód. Status zawodu lekarza jako wolnego zawodu był i jest powszechnie akceptowany.

Dlatego też sprzeciw środowiska lekarskiego budzi wprowadzanie do porządku prawnego definicji, która wyłącza z wolnych zawodów zawód lekarza i lekarza dentysty. Jest to odbierane jako deprecjonowanie tego zawodu. Jeżeli intencją ustawodawcy była jedynie zmiana wysokości i formy opodatkowania określonych dochodów niektórych podatników (w tym wypadku lekarzy i lekarzy

dentystów), to zamierzony efekt należało osiągnąć za pomocą innych metod zapisu treści ustawy, a nie poprzez wykreślanie zawodu lekarza i lekarza dentysty z definicji wolnego zawodu. Z całą pewnością zamierzony przez ustawodawcę cel podatkowy był możliwy do osiągnięcia przy pomocy innej techniki legislacyjnej, nie ingerującej w istotę definicji wolnego zawodu.